

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	1	7

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1– Bu Yönerge; İstanbul Okan Üniversitesinde kayıtlı bulunan özel gereksinimli öğrencilerin karşılaştıkları dezavantajları ortadan kaldırmak ve onların Üniversitede akademik, sosyal ve kültürel ortamlara eşit fırsatlarla katılımlarını sağlamaya yönelik usul ve esasları kapsamakla birlikte, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) doğrultusunda, özel gereksinimli öğrencilerin eğitime erişimini sağlamak, fırsat eşitliğini artırmak ve kapsayıcı, eşitlikçi bir öğrenim ortamı sunmak amacıyla düzenlenmiştir.

Dayanak

MADDE 2– Bu Yönerge; 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendi ile 14 üncü maddesine, 07/07/2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Engelliler Hakkında Kanun ile 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliğinin 03/01/2013 tarihinde 28517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişikliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3– Bu Yönergede geçen;

- a) **Akademik Danışman:** Özel gereksinimli öğrencilere akademik sorunları konusunda danışmanlık yapan öğretim elemanını,
- b) **Okul:** İstanbul Okan Üniversitesi bünyesinde bulunan Enstitü, Fakülte ve Meslek Yüksekokulu,
- c) **Ders:** İstanbul Okan Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim programlarında verilen zorunlu ve seçmeli dersleri,
- ç) **Birim:** İstanbul Okan Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimini,
- d) **Özel Gereksinimli Öğrenci:** Bedensel, zihinsel, duysal, psiko-sosyal yeteneklerini kullanma ve toplum yaşamına uyum sağlama ile günlük ihtiyaçlarını karşılamada desteğe ihtiyacı olan öğrenciyi,
- e) **Rektör:** İstanbul Okan Üniversitesi Rektörünü,
- f) **Senato:** İstanbul Okan Üniversitesi Senatosunu,
- g) **Sınav:** İstanbul Okan Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim programlarında yapılan bütün sınavları,
- ğ) **Üniversite:** İstanbul Okan Üniversitesini,

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	2	7

- h) Üniversite Yönetim Kurulu:** İstanbul Okan Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
ı) Yönetim Kurulu: Birimin Yönetim Kurulunu,
i) Öğrenci Dekanlığı: İstanbul Okan Üniversitesi Öğrenci Dekanlığını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Eğitim-Öğretim Uygulamaları

Ders Uygulamaları

MADDE 4– Özel gereksinimli öğrencilerin fırsat eşitliği çerçevesinde öğrenim görebilmesi ve başarılarının olumsuz etkilenmemesi için ders öncesinde, sırasında ve sonrasında aşağıdaki hususlara riayet edilir:

- Ders izlencelerine “Engel durumunuzdan ötürü herhangi bir akademik uyarlamaya ihtiyaç duyuyorsanız lütfen benimle iletişime geçiniz” cümlesi eklenir ve öğrencilere bildirilir.
- Öğretim elemanları Engelli Öğrenci Birimi tarafından gönderilen özel gereksinimli öğrencilere ilişkin kişisel verileri gizli tutmakla yükümlüdür.
- Öğretim elemanları özel gereksinimli öğrencilere yönelik ders materyali konusunda Engelli Öğrenci Birimi ile işbirliği yapar.
- Sınıflarda özel gereksinimli öğrencilerin oturma ihtiyaçlarını karşılayacak tedbirler alınır.
- Öğretim elemanları özellikle işitme engelli öğrencilerin talebi halinde derslerini yüzü sınıfa dönük olarak anlatır.
- Engel durumundan kaynaklanan ihtiyaçlarına göre özel gereksinimli öğrencilerin objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.
- Bilgisayarla yapılan uygulamalı derslerde hiç görmeyen ya da az gören öğrencilerin kullanabileceği bilgisayarlar bulundurulur. Bu bilgisayarlara erişilebilirliği sağlayan gerekli programlar yüklenir ya da gerekli donanım takviyesi yapılır.
- Hiç görmeyen ya da az gören öğrencilerin dersle ilgili görsel materyalleri görenlerle eşit miktarda kavrayabilmesi için dersi veren öğretim elemanı tarafından sesli betimleme yapılır.
- Özel gereksinimli öğrencilere verilen ödev ve projeler bu öğrencilerin engel grubu dikkate alınarak uyarlanır.
- Maddi güçlüğü olan özel gereksinimli öğrencilerin eğitimle ilgili olan özel nitelikli araç ve gereçleri Engelli Öğrenci Birimi tarafından imkânlar ölçüsünde temin edilir ve öğrenciye süreli olarak teslim edilir.

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	3	7

k. Eğitim-öğretim yılı başında Engelli Öğrenci Birimi tarafından özel gereksinimli öğrencilere oryantasyon toplantısı yapılır.

Sınav Uygulamaları

MADDE 5– (1) Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında özel gereksinimli öğrencilerin fırsat eşitliği çerçevesinde öğrenim görebilmesi ve başarılarının olumsuz etkilenmemesi için Engelli Öğrenci Biriminden destek talep edilebilir ve aşağıdaki hususlara riayet edilir:

a. Sınav salonlarının seçimi, farklı engel grupları çerçevesinde değerlendirilerek ve erişilebilirlik kuralları da göz önünde bulundurularak yapılır.

b. Sınav görevlilerince sınav saatleri, sınav yerleri ve soruları vb. gibi duyurular engel grupları göz önünde bulundurularak yapılır.

c. Özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaç duymaları halinde sınavlara yardımcı araç ve gereç ile (İşitme cihazı, teleskopik gözlük, prizmatik gözlük, büyüteç vb.) girmelerine izin verilir.

d. Hiç görmeyen ya da az gören öğrencilerin yazılı sınavlarına refakat edecek, sınav olunan ders ile ilgili terminolojiye hâkim olan okuyucu – işaretleyici gözetmen görevlendirilir.

e. Okuyucu ve/veya işaretleyici olarak görevlendirilecek kişiler, yabancı dil sınavlarında ilgili alanda en az lisans mezunu, yükseköğretim kurumlarına giriş sınavlarında ise tercihen özel eğitim, Türk dili ve edebiyatı, Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, matematik öğretmenliği ve benzeri eğitim fakültesi programları, tiyatro ve iletişim fakültesi programları ya da sağlık programlarından mezun kişilerden diksiyonu iyi, sayısal alan için özellikle matematiksel ve sayısal ifadeleri okuyabilen kişilerden seçilir.

f. Görevlendirilecek kişiler sınav öncesinde sınavı yapacak kurum tarafından engellilere yönelik sınav uygulamaları hakkında eğitime tabi tutulur ve sınav öncesinde sınav kurallarına uyacaklarına ve aday veya öğrenciye herhangi bir yardımda bulunmayacaklarına ilişkin bir taahhüt belgesi imzalar. Aksi bir durumda adayın sınavı geçersiz sayılır, okuyucu/işaretleyici olarak görevlendirilen kişi hakkında ise ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilir.

g. Yükseköğrenim kurumunda eğitim alan engelli öğrenciler için okuyucu/işaretleyici yardımı, ek süre, erişilebilir salon ve sınav uygulamaları gibi hususlarda alınacak tedbirler, her akademik dönem başında üniversite senatosu tarafından karara bağlanır.

h. Özel gereksinimli öğrencilere zorunlu olması durumunda bilgisayar ortamında da sınav yapılabilir.

i. Hiç görmeyen ya da az gören öğrencilere özel ihtiyaçları doğrultusunda farklı formatlarda (Büyütülmüş punto, kabartma yazı, ses dosyası, vb.) soru kâğıdı hazırlanır.

j. Görme, işitme zorluğu ve dikkat eksikliği, hiperaktivite, disleksi - disgrafi, distoni v.b. gibi sorunlar yaşayan özel gereksinimli öğrencilerin talebi ve Engelli Öğrenci Biriminin uygun bulması halinde bu öğrencilerin bir gözetmen eşliğinde tek kişilik bir ortamda sınav olmaları sağlanır.

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	4	7

k. Konuşma (Kekemelik, afazi, disfazi, vb.) ve işitme bozukluğu olan öğrenciler için sözlü sınav uygulamalarında uyarılama veya uygun ölçme ve değerlendirme metotları kullanılır.

l. Okuyucu-işaretleyici/yazıcı ya da büyük puntolu soru kâğıdı ya da kitapçığı ile sınava giren görme engelli öğrencilere, doğuştan ağır işitme engeli olanlara, yazma ve hareket güçlüğü çeken öğrencilere ve Engelli Öğrenci Birimi-Öğrenci Dekanlığı tarafından ek süre ihtiyacı tespit edilen öğrencilere sınav süresinin en az %15 en fazla %30'u kadar ek süre verilir. Bu ek süreye sınav hazırlık ve yerleşme süresi dâhil değildir. Belirlenen ek süreler sınav evraklarında belirtilir.

m. Özel gereksinimli öğrencilere kullandıkları ilaç, tıbbi malzeme vb. ile sınava girmelerine izin verilir.

n. Sınav esnasında ihtiyaç duyulması halinde, özel gereksinimli öğrencilerin, karşılaşılabilecekleri biyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarından dolayı, görevli nezaretinde, geri dönmek kaydıyla sınava kısa süreliğine ara vermesine sınav görevlisi tarafından izin verilebilir.

(2) Bu hususların uygulanması, akademik danışmanın sorumluluğundadır.

Ders Muafiyeti ve İntibak

MADDE 6 – Özel gereksinimli öğrencilerin özel durumları nedeniyle almaları mümkün olmayan teorik ve uygulamalı dersler için muafiyet yerine, ilgili birimin onayı ile öğrencinin durumuna göre akademik danışmanın ve dersi veren öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda intibak yapılması veya intibakın mümkün olmadığı durumlarda öğrencinin muaf tutulmasının istendiği dersin niteliğine göre (zorunlu/seçimlik) aynı kredide başka bir dersi seçmesi sağlanır.

Kısmi Zamanlı Öğrenci ve Gönüllü Öğrenci Desteği

MADDE 7 – (1) Özel gereksinimli öğrencilere, Engelli Öğrenci Birimi tarafından gerekli görülen durumlarda ders çalışma konusunda kısmi zamanlı öğrenci veya gönüllü öğrenci destek hizmeti verilebilir.

(2) Bu hizmetin sağlanması için;

a. Engelli Öğrenci Birimi her eğitim ve öğretim yılı başında tespit edilen ihtiyaca göre Üniversiteden kısmi zamanlı öğrenci talebinde bulunur.

b. Kısmi zamanlı öğrenci veya gönüllü öğrencinin, özel gereksinimli öğrencinin eğitim gördüğü alanla ilişkili olmasına dikkat edilir.

(3) Engelli Öğrenci Birimi özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda, tahsis edilen kısmi zamanlı öğrenci veya gönüllü öğrencilerin verecekleri destek hizmetini koordine eder.

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	5	7

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Hizmetlere Erişim Mimari Erişilebilirlik

MADDE 8–Özel gereksinimli öğrencilerin Üniversitenin açık ve kapalı mekânlarında güçlük çekmeden erişimlerinin sağlanması için aşağıdaki düzenlemeler yapılır:

a. Üniversitenin yeni yapılanmasında yer alacak tüm mimari alanlar, özel bir ek tasarıma veya düzenlemeye gerek duyulmaksızın, mümkün olduğunca (Özel gereksinimli öğrenciler de dikkate alınarak) herkes tarafından kullanılabilirlikte, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak tasarlanır.

b. Mevcut ve tarihi binalarda mimari erişilebilirliğe ve dersliklere yönelik ulusal ve uluslararası standartlar göz önüne alınarak, yapı ya da mekâna uygun ve uyarlanabilen projelerle gerekli tadilatlar yapılır.

c. Hareket engeli olan öğrenciye mevcut asansörlerin kullanım izni verilir.

d. Engelli Öğrenci Birimi özel gereksinimli öğrencinin kayıtlı olduğu birime ulaşımı konusunda imkânlar ölçüsünde destek sağlar.

Bilgiye Erişim

MADDE 9–(1) Üniversitenin kullandığı tüm elektronik sistemler ve teknolojiler özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenir. Özel gereksinimli öğrencilerin Üniversitenin web tabanlı hizmetlerine erişebilmeleri için verilen bütün web hizmetleri W3 standartları göz önünde bulundurularak hazırlanır. Üniversite web sitesi ana sayfası, Üniversiteye bağlı birimlerin internet sayfaları, öğrenci otomasyon sistemi ve web tabanlı eğitim yapan bölümler gelişen ve değişen teknolojiler kullanılarak geliştirilir ve düzenli olarak güncellenir.

(2) Özel gereksinimli öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlerin kütüphanelerinden talep ettikleri yayınlar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun olarak istedikleri formatta çoğaltılır veya ödünç olarak verilir.

(3) Engelsiz Bilgi Merkezi tarafından özel gereksinimli öğrencilerin dersleriyle ilgili ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak her türlü materyal, talebi doğrultusunda öğrencinin istediği formatta (MP3, Braille, MS Word, PDF vb.) hazırlanır.

Sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerine erişim

MADDE 10–(1) Üniversitede eğitim gören özel gereksinimli öğrencilerin İstanbul Okan Üniversitesi Hastanesi ve Mediko Sosyal Merkezinden öncelikli olarak yararlanmaları için gerekli düzenlemeler yapılır.

(2) Üniversitede eğitim gören özel gereksinimli öğrencilerin engellilik raporu alma veya yenilemeleri sürecinde kendilerine öncelik ve kolaylık sağlanır.

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040	
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017	
Revizyon No	03/17	
Senato Karar No		
Revizyon Tarihi	03.12.2025	
Sayfa No	6	7

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Diğer Hükümler

İyi tutum

MADDE 11–(1) Üniversitede görev yapan her düzeydeki akademik ve idari personel özel gereksinimli öğrencilere iyi tutum sergilemelidir.

(2) Akademik ve idari personelin iyi tutumla ilgili Merkez tarafından yürütülen bilinç düzeyini arttırma amaçlı hizmet içi eğitimlere katılımı sağlanır.

(3) Akademik personelin sınav ve ders uygulamalarına yönelik engel gruplarına uygun materyal hazırlama ve danışmanlık konusundaki hizmet içi eğitimlere katılmaları sağlanır.

Sosyal ve Kültürel Etkinlikler ve İmkânlar

MADDE 12–(1) Üniversite, özel gereksinimli öğrencilerin Üniversitenin düzenlediği kültür ve spor etkinliklerine katılmalarını teşvik eder ve bu konuda gerekli kolaylıkları sağlar.

(2) Üniversite, özel gereksinimli öğrencilerin yaratıcı, sanatsal ve entelektüel kapasitelerini geliştirme ve kullanmaları için imkânlar ölçüsünde gerekli tedbirleri alır.

(3) Öğrenci Dekanlığı, maddi güçlüğü bulunan özel gereksinimli öğrencilerin burs ve yurt ihtiyaçlarının karşılanması için destek hizmeti verir.

(4) Engelli Öğrenci Birimi, özel gereksinimli öğrencilere istihdam imkânları ve mesleklere ilişkin bilgilendirme yapar.

Hizmetlerden Yararlanma

MADDE 13–Bu Yönergede belirtilen hizmetlerden yararlanılabilmesi için İstanbul Okan Üniversitesinde eğitim alan özel gereksinimli öğrencilerin Öğrenci Dekanlığına yazılı olarak başvurması gerekir.

Afet ve Acil durumlar

MADDE 14–Afet ve acil durumlarda özel gereksinimli öğrencilerin bulundukları mekânı güvenli bir şekilde terk edebilmeleri için ilgili birim tarafından gerekli düzenlemeler yapılır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 15–Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, özel gereksinimli öğrencinin kayıtlı olduğu birimin yazılı talebi üzerine, Üniversite, Merkezin görüşünü alarak gerekli kararı verir ve uygulamayı yapar.

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ YÖNERGESİ

Doküman No	YG.OKN.040
Yayın Tarihi	17.Mayıs.2017
Revizyon No	03/17
Senato Karar No	
Revizyon Tarihi	03.12.2025
Sayfa No	7

Yürürlük

MADDE 16–Bu Yönerge, İstanbul Okan Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17–Bu Yönerge hükümlerini, İstanbul Okan Üniversitesi Rektörü yürütür.

REVİZYONLAR

Kayıt	Revizyon No	Sebep	Revizyon Tarihi
YG.OKN.040	00	Senato Karar No:166	17.05.2017
YG.OKN.040	01	Senato Karar No:206	04.09.2019
YG.OKN.040	02	Senato Karar No:15	06.11.2024
YG.OKN.040	03	Senato Karar No:17	03.12.2025

SENATO KARARI		ONAY
SAYI	17	
TARİH	03.12.2025	